

नीपातिथिः काण्वः, १६-१८ सहस्रं वसुरोचिषोऽङ्गिरसः। इन्द्रः। गायत्री।

एन्द्रं याहि हरिभिरुप कण्वस्य सुष्टुतिम्। दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.०१

इन्द्र- परमेश्वर। हरिभिः- प्राणाश्चैः। कण्वस्य- मन्त्रविदः। सुष्टुतिम्- शोभनस्तुतिं प्रति। उप
याहि- आगच्छ। दिवावसो- स्वर्गशरण। अमुष्य- तस्य। दिवः- स्वर्गस्य। शासतः- शासक।
दिवम्- स्वर्गम्। यय- गच्छ ॥१॥

आ त्वा ग्रावा वदन्निह सोमी घोषेण यच्छतु। दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.०२

त्वा- भवन्तम्। ग्रावा- अभिषवपाषाणः रसोपलब्धिस्थानप्रतीकः। सोमी- रसयुक्तः। इह- अत्र।
घोषेण- रवेण। वदन्। आ यच्छतु ॥२॥

अत्रा वि नेमिरैषामुरां न धूनुते वृकः। दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.०३

अत्र। एषाम्- अभिषवग्रावणाम्। नेमिः- सोमलताम्। उराम्- मेषीम्। वृकः। न- इव। वि-
विशेषेण। धूनुते- कम्पयति। ॥३॥

आ त्वा कण्वा इहावसे हवन्ते वाजसातये। दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.०४

कण्वाः- मन्त्रविदः। वाजसातये- बललाभाय। त्वा- त्वाम्। इह- अत्र। अवसे- रक्षायै। आ
हवन्ते- आह्वयन्ति। ॥४॥

दधामि ते सुतानां वृष्णे न पूर्वपाय्यम्। दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.०५

वृष्णे- वर्षकाय वायवे। पूर्वपाय्यम्- पूर्वपीतिम्। न- इव। ते- तुभ्यम्। सुतानाम्- रसान्।
दधामि- यच्छामि। ॥५॥

स्मत्पुरंधिर्न आ गहि विश्वतोधीर्न ऊतये। दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.०६

विश्वतोधीः- सर्वतो मेधावान् । नः- अस्माकम् । ऊतये- रक्षायै । पुरन्धिः- पुरुधारणासमर्थः । नः-
अस्मान् । आ गहि- आगच्छ । ॥६॥

आ नो याहि महेमते सहस्रोते शतामघ । दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.०७
महेमते- महामते । सहस्रोते- अनन्तरक्षाशक्तिसम्पन्न । शतामघ- अनन्तधन । नः- अस्मान् । आ
याहि- आगच्छ ॥७॥

आ त्वा होता मनुर्हितो देवत्रा वक्षदीड्यः । दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.०८
होता- देवाह्वाता । मनुर्हितः- विद्वद्धृदये निहितः । देवत्रा- देवेषु । ईड्यः- स्तुत्यः । त्वा- त्वाम् ।
आ वक्षत्- आवहतु । ॥८॥

आ त्वा मदच्युता हरी श्येनं पक्षेव वक्षतः । दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.०९
मदच्युता- रसच्यावकौ । हरी- प्राणाश्वौ । श्येनम् । पक्षेव- तस्यैव पक्षाविव । त्वा- त्वाम् । आ
वक्षतः- आवहतः । ॥९॥

आ याह्यर्य आ परि स्वाहा सोमस्य पीतये । दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.१०
अर्य- आर्यशील । परि- परितः । आ- आभिमुख्येन । आ याहि- आगच्छ । सोमस्य पीतये-
रसानुभूतये । स्वाहा । ॥१०॥

आ नो याह्युपश्रुत्युक्थेषु रणया इह । दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.११
उपश्रुति- उपश्रुतौ । नः- अस्मान् । आ याहि- आगच्छ । उक्थेषु- मन्त्रेषु । इह- अत्र । रणय-
रमस्व । ॥११॥

सरूपैरा सु नो गहि सम्भृतैः सम्भृताश्वः । दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.१२
सम्भृताश्वः- अश्वभरणशील । सम्भृतैः- त्वया सम्भृतैः । सरूपैः- सुरूपैरश्वैः । नः- अस्मान् । सु-
सुष्ठु । आ गहि- आगच्छ ॥१२॥

आ याहि पर्वतेभ्यः समुद्रस्याधि विष्टपः। दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.१३

पर्वतेभ्यः- गिरिभ्यो मेघेभ्यो वा। समुद्रस्य- अर्णवस्यान्तरिक्षस्य। अधि। विष्टपः- विष्टपाच्च। ॥१३॥

आ नो गव्यान् यश्वा सहस्रा शूर ददहि। दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.१४

शूर- समर्थ। नः- अस्मभ्यम्। गव्यानि- धेनूश्चिद्रश्मीन्। अश्व्या- तुरगान् प्राणान्। सहस्रा- प्रभूतान्। आ ददहि- आविवृणु। ॥१४॥

आ नः सहस्रशो भरायुतानि शतानि च। दिवो अमुष्य शासतो दिवं यय दिवावसो ॥ ८.०३४.१५

नः- अस्मभ्यम्। सहस्रशः अयुतानि शतानि च- अनन्तानि। आ भर- आहर। ॥१५॥

आ यदिन्द्रश्च दद्वहे सहस्रं वसुरोचिषः। ओजिष्ठमश्व्यं पशुम् ॥ ८.०३४.१६

वसुरोचिषः- वसुदीप्तयः। वयम्। इन्द्रश्च। सहस्रम्- प्रभूतम्। ओजिष्ठम्- बलिष्ठम्। अश्व्यम्- अश्व्वात्मकम्। पशुम्। प्राणमित्याध्यात्मिके। आ दद्वहे- आदद्वहे ॥१६॥

य ऋज्रा वातरंहसोऽरुषासौ रघुष्यदः। भ्राजन्ते सूर्या इव ॥ ८.०३४.१७

ऋज्राः- ऋजुगामिनः। वातरंहसः- वायुवेगाः। अरुषासः- रोचमानाः। रघुष्यदः- लघुगतयः। अश्वः प्राणाः। सूर्या इव। भ्राजन्ते- ज्वलन्ति ॥१७॥

पारावतस्य रातिषु द्रवचक्रेष्वशुषु। तिष्ठं वनस्य मध्य आ ॥ ८.०३४.१८

पारावतस्य- श्रेष्ठस्य। रातिषु- दानेषु। द्रवचक्रेषु। आशुषु- क्षिप्रेषु रथेषु सद्रंहणप्रतीकेषु सत्सु। वनस्य- वननीयस्य सम्भजनीयस्य गृहस्य अरण्यस्य वा। मध्ये। उपासनार्थं सुखेन आ तिष्ठम् ॥१८॥